

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

ARTICULUS II.

An forma absolutionis deprecatoriæ prolata, valida sit?

Partem affirmativam tenere olim quidam antiqui Theologi, ut Alensis, D. Bonaventura, Mayronis, & alius Author, quem refert & impugnat D. Thomas opusc. 22. ejus sententiam appellans temerariam & presumptuosam, ne dicam (inquit) erroneam. Acriori censurâ eam notant Vazquez, Amicus, & alii Recentiores, eam enim absolute erroneam appellare non dubitant, cum evidenti discursu (inquiunt) colligatur esse contra Tridentinum. Hanc tamen sententiam firè extinctam & sepultam, ac oblivioni traditam, de novo suscitavit duo nuperi Doctores, Joannes Morinus, & Joannes Launoyus, quos ex nostris egregie ac eruditè refellunt P. Boronius parte 2. Theologia moralis disp. 2. sect. 3. art. 5. & P. Nicolai 3. p. quaest. 84. art. 3. ad marginem.

§. I.

Conclusio negativa statuitur.

Dico igitur, absolutionem, ad modum precatonis expressam, non esse validam.

Probatur primò argumento desumpto ex Scriptura sacra, nam ut observat S. Thomas opusculo citato: In Sacramento poenitentiae verba Scripturae non faciunt mentionem de aliqua deprecatione, sed magis ipsa verbo indicativo utitur: non enim dicit, Quaecunque petieris esse solvenda, erunt soluta; sed quaecunque solveris &c. Si ergo illas antè dicuntur esse soluta quae habens claves solverit, qui autem petit aliquid esse solvendum, non solvit: miror quâ temeritate aliquis asserat esse solutum quem habens claves non significat se solvere, sed solum rogat esse solvendum.

Probatur secundo ex Tridentino sessi. 4. cap. 3. ubi ait, poenitentia formam, in qua praecipue ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positam esse: Ego te absolvo &c. Subindèque censet non perfici Sacramentum antequam verba illa à sacerdote proferantur: At si forma absolutionis deprecatoriæ prolata, valida esset, antequam verba illa, Ego te absolvo, à sacerdote proferrentur, perficeretur Sacramentum poenitentiae: Ergo ex Tridentino forma absolutionis deprecatoriæ prolata, valida non est. Major patet, sequela verò Minoris sic ostenditur. Tunc primum Sacramentum poenitentiae perficitur, cum primum sufficiens forma proferatur super peccata confessa: Sed antequam sacerdos verba ista, Ego absolvo te, &c. pronuntiaret, proferret sufficientem formam super peccata confessa, nimirum ista verba, Dominus noster Iesus Christus per suam piissimam misericordiam te absolvat, & ista: Absolutionem & remissionem omnium peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus: Si enim forma absolutionis deprecatoriæ prolata, valida sit; verba illa non possunt non esse sufficiens forma Sacramenti poenitentiae, cum in illis fiat expressa deprecatio pro absolutione & remissione peccatorum, & verba illa solum differant in modo deprecativo & optativo, ab istis, Absolvo te, quae sunt in modo indicativo: Ergo si forma absolutionis deprecatoriæ prolata, valida esset, antequam sa-

Acerdos proferret hæc verba, Absolvo te, poenitentia sacramentum perficeretur, & gratia peccatorum remissiva conferretur, ut concedit ipsa scriptura, 4. p. quaest. 21. membro 1. ubi hæc sententia forma absolutionis praemittitur oratio per modum indicativum, quia deprecatio orationis imperat, absolutio gratiam suppedit. Unde iuxta hanc sententiam, sacerdos per hæc verba, Ego te absolvo, poenitentem à peccatis verè non absolvo, sed solum illum jam esse ab illis absolutum declaro, quod aperte repugnat Tridentino sessi. 14. can. 9. dicente: Si quis dixerit, absolutionem Sacramento Sacerdotis (quam in illis verbis Absolvo te solum esse, ibidem cap. 3. docet) non esse aliam salutem, sed nudum ministerium pronuntiantem declarandi remissa esse peccata, &c. anathema sit. Quare non immeritò Vazquez & Amicus supra relati dicunt Adversarios sententiam proflus effecerunt, cum evidenti discursu colligatur esse contra Tridentinum.

Probatur tertio conclusio ratione quædam Tridentinam eadem sessione 14. cap. 4. infusa, cum ibidem ait quod absolutio sacramentalis est ad instar judicialis actus: quem Sacerdos exercit, vel quo ab ipso velut à iudice sententia pronuntietur, At qui sententia iudicis deprecatoriæ exprimitur non debet, sed indicativè, vel imperativè, ut constituitur iudicis humanis & civilibus: Ergo nec absolutio sacramentalis.

Confirmatur: Absolutio est actus auctoritatem exercentis, deprecatio est contra est actus supplicantis; unde qui supplicat, ostendit se potestatem absolventi non habere, sed ab alio gratiam absolutionis expetere: igitur forma deprecatoria pugnat cum absolutiva.

Denique suaderi potest conclusio indicatione facta per omnia sacramenta, constat enim ex illa perpetuo Ecclesiae, omnium formam absolutam esse & indicativam, exceptâ formâ Extremæ Unionis, quæ debet esse per modum orationis, tum quia Jacobi 5. de illa dicitur, Oratio infirmis vabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & in peccatis sit, remittentur eis. Tum etiam, quia ait D. Thomas opusculo citato cap. 1. in hoc Sacramento, præter salutem animæ, petitur salus corporis, & quia non semper expedit, ut hæc conferatur, præcatio adhibetur. In hoc verò & alia sacramenta confertur aliquid spirituale, quod semper expedit conferri; unde non debet forma sacramenti poenitentiae, nec aliorum sacramentorum, exceptâ formâ Extremæ Unionis, ad modum precatonis exprimi.

Addo ex S. Thoma in calce capitis 3. ejusdem opusculi, periculosè solum orationem poenitentiae Sacramento adjungi, quia qui precatur tantum veniam, non confert illam infallibiliter, sed dubiam relinquit: oratio enim ut quis absolvetur, promiscue fieri potest, sive is de peccatis contritus sit, sive peccatis adhuc adhaereat.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Adversariorum objectiones levissimæ sunt, nec sudore indigent ut solvantur. In prima enim vanum est quod illi opponunt, nimirum Græcos non nisi deprecative absolvere: hoc enim falsum esse patet ex Græcorum Eucharistia, quod

Pater Godefridus, Ordinis Prædicatorum, Congregationis sancti Ludovici, quoniam partibus Orientalibus, propagandæ fidei causâ, diu commoratus est, nuper edidit in eo quidem præmittunt verba hæc precatoria: Dominus noster Iesus Christus & Deus, qui mandatum ligandi & solvendi peccata Discipulis tradidit, præterea (παρὰ) omnia peccata tua. Sed orationem hæc consequuntur verba: Ego vero indignus ejus servus absolvo te à peccatis tuis (ἀπολύω σε ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν σου). Item: Dominus iustus qui propter nos carnem assumpsit, & universi orbis peccatum tollit, delicta tua deleat: Ego vero condono tibi omnia peccata tua.

Idem constat ex Arcudio, qui de formis absolvendi Græcorum accuratè & fuscè disputat lib. 4. de Sacramentis cap. 3. ubi nullam refert, in qua non sit aliqua propositio, quæ auctoritatem sententiæ judicialis præ se ferat: licet ante & post orationes aliquas habeat adjunctas, quemadmodum habet forma consuetæ Latine Ecclesiæ, Nam in omnibus dicitur, ἔχω σε λυγμένον, ἔχω σε συζητημένον, id est, Habeo te absolutum. Habeo te veniā donatum. aut quid simile: quod phrasi Græcæ quæ valet istis, Ego te absolvo, Ego te dono veniā, ut idem Arcudius capite citato rectè ostendit.

Non minis frivolum est quod ex Mairone addunt Adversarii, non esse inconveniens deprecativè absolvere, sicut & Græci deprecativè baptismum conferunt, cum dicunt, baptizetur servus Christi. Hæc enim Maironis hallucinatio exlingua Græcæ imperitia provenit, cum Græci dicant βαπτίζῃται, quod non idem sonat ac baptizetur, sed significat baptizatur, ut rectè observavit P. Nicolai 3. p. quæst. 60. art. 8. & quæst. 66. art. 5.

Non valet etiam exemplum quod adducunt de absolutione judiciali seu canonica, ad quam nulla verborum forma præscripta est. Nam ut rectè ait S. Thomas opusculo citato: Alia oratio est de absolutione ab excommunicatione, quæ non est sacramentalis, sed magis judicialis, jurisdictionem consequens, & alia de absolutione à peccatis in Sacramento Penitentiae, quæ consequitur potestatem clavium & est sacramentalis. In illa enim (nempe absolutione judiciali) verba efficaciam habent ab intentione dicentis, unde non refert quibus quinque verbis utatur, ad exprimendam suam intentionem: in Sacramento autem verba efficaciam habent ex institutione divina: Vnde tenenda sunt verba determinata, consonantia divinæ institutioni: Institutionem autem dicentem: Quodcumque solveris &c. hæc verba conveniunt, Ego absolvo te, ac propterea tenenda sunt.

Quod verò dicitur in Canone Multiplex de Penit. dist. 1. nempe indulgentiam Dei, nisi supplicationibus Sacerdotum obtineri non posse, quod ex Epistola 99. Leonis Papæ desumptum est, intelligendum est de deprecatione quæ præmittitur absolutioni Sacramentali, ut interpretatur D. Thomas 3. p. quæst. 84. art. 2. Pontifex enim Sacramentum Penitentiae supplicationes appellat, ab oratione deprecativa quæ absolutioni præmittitur. Neque enim novum est, ut Sacramenta à ritibus accidentalibus nomina sortiantur, ut patet in ipso Penitentiae Sacramento, quod manuum impositio dicitur, quamvis hæc non sit de necessitate Sacramenti, ut disputatione 1. ostensum est. Vel secundò dici potest, absolutionem Sacerdotis ideo solum à D. Leone, aliisque Patribus, orationem Sacerdotis appellari, quia cum profertur in fide promissionis Christi, continet virtualiter vim & rationem orationis, cum quo stat quod non sit formaliter deprecatio, Eodem modo

quod non sit formaliter deprecatio. Eodem modo explicari debent verba illa Nicolai Cabasilæ liturgicæ expositionis cap. 29. Peccatorum quoque remissio penitentibus datur per orationem Sacerdotum: cum certum sit Sacerdotes Græcos in forma absolutionis Sacramentalis adhibere verba indicativa, in quibus præcipuam vim absolutionis reponunt, ut constat ex verbis Eucharologii Græcorum supra relatis.

Demum quod obijciunt, nimirum quod sicut Apostoli ad sanandos infirmos non utebantur formâ indicativâ, dicendo, Ego te sano, sed deprecativâ dicendo, sanet te Christus, ita nec ad absolvendos peccatores alia verba quam deprecatoria adhibere debebant, solvitur à D. Thoma art. citato in resp. ad 4. ubi facit: Apostoli non est data potestas, ut ipsi sanarent infirmos, sed ut ad eorum orationem infirmi sanarentur. Est autem eis collata potestas operandi instrumentaliter sive ministerialiter in Sacramento. Et ideo magis possunt in formis Sacramentalibus exprimere actum suum, quam in sanationibus infirmorum, in quibus tamen non semper modo deprecativo utebantur, sed quandoque modo indicativo & imperativo: sicut Act. 3. legitur quod Petrus dixit claudo: In nomine Jesu Christi Nazareni, surge & Ambula.

Dices, Quamvis Apostolis data fuerit potestas absolvendi à peccatis, illa tamen non erat principalis & auctoritativa, sed ministerialis tantum & instrumentaria: Atqui modus indicativus, vel etiam imperativus, significat facultatem operandi principalem & auctoritativam, ut patet in Principibus & Regibus, qui se per indicativè vel imperativè loquuntur: Ergo conveniens non est, quod Apostoli, seu eorum in Sacerdotio successores, in absolutione Sacramentali utantur verbis indicativis, sed tantum deprecativis.

Respondeo quod modus indicativus, vel etiam imperativus, significat quidem potestatem operandi auctoritativam, sed non semper principalem in judiciis, ut patet in iudicibus subalternis, qui licet non habeant supremam, sed ministerialem tantum judicandi potestatem, dum tamen condemnationis, vel absolutionis sententiam proferunt, semper loquuntur indicativo modo, vel etiam aliquando imperativo, sed nunquam deprecativo, quia modus deprecatorius in materia iudicii, significat solum potestatem moralem intercedendi apud iudicem, sed non potestatem judicandi & operandi, etiam ministerialem.

ARTICULUS III.

An Sacerdos per hæc verba, Ego te absolvo, verè penitentem absolvat à peccatis?

Partem negantem tenent non solum illi Auctores qui docent, formam absolutionis deprecatoriè prolata, validam esse, sed etiam illi qui existimant, Sacramentum penitentiae requirere constitutionem ut materiam; unde dicunt per formam hujus Sacramenti, non significari quod remittantur peccata. Verum in explicando quid significant hæc verba, Ego te absolvo, ita inter se dissident ut se de tot sint sententiæ, quot capita, M. g. ster enim sententiariū, ait horum verborum sensum esse, ego te ostendo & declaro absolutum à peccatis; sicut quando Christus dixit Magdalene, Remittuntur tibi peccata; hæc enim verba cum fuerint bis à Christo prolata,